

Thuiscomposteren in de kringlooptuin

Meer halen uit de biologische kringloop

Er zijn duizend en één methodes te bedenken om keuken- en tuinafval in de tuin te verwerken. Thuiscomposteren is er een van. Een compostvat of een compostbak in de tuin levert u waardevolle compost op ...

Het compostvat

Plaatsen:

Op een niet-verharde, goed bereikbare plek, niet te ver van de keukendeur.

Opstarten:

Een dikke laag structuurmateriaal onder in het vat.

Vullen:

Regelmatig aanvullen met composteerbaar materiaal. Zorg voor afwisseling tussen 'bruin' en 'groen'.

In werking:

Met de beluchtungsstok maakt u wekelijks luchtkokertjes in het compostierend materiaal.

Oogsten:

Vat vol? Vat lang niet geleegd? Til de romp op, schep de bovenste onvolledig verteerde lagen opzij, en oogst de compost onderaan. De rest, doet u terug in het vat, en u begint opnieuw.

Wat is composteren?

Micro-organismen en kleine ongewervelden zetten keuken- en tuinstresten om in een humus- en voedselrijk product.

Wat hebt u nodig om te composteren?

- Een mengsel van groen materiaal (stikstofrijke, vochtige, zachte en voedselrijke tuin- en keukenresten) en bruin materiaal (koolstofrijke, droge, stugge, grove tuinstresten)
- Een goede verhouding van lucht, vocht en voeding.

Hoe lang duurt het volledige composteerproces?

Na 6 tot 9 maand is uw compost klaar. Gebruik uw compost en sluit de kringloop.

Wat kunt u composteren en wat niet?

WEL

- fruit- en groenteresten
- koffiedik en filterzakjes
- theeblaadjes en -mengeling
- noten en doppen
- tuin- en snijbloemen
- haagscheersel
- grasmaaisel (beperkt)
- bladeren en naalden
- uitwerpselen van planteneters

NIET

- gekookt voedsel
- saus, vet en olie
- resten met dierlijk materiaal zoals:
 - beenderen
 - vleesresten
 - kattenbakvulling
- aarde, grond, (hout)as, kalk
- stof van de stofzuiger
- uitwerpselen van vleeseters

De compostbak

Plaatsen:

Drie compostbakken naast elkaar, met een verwijderbare voorzijde en voldoende werkruimte voor uzelf.

Opstarten:

Vers tuin- en keukenafval, brengt u naar bak 1.

Vullen:

Bak 1 vol? Verwijder voorzijde, krab het materiaal los, controleer (en wijzig indien nodig) de vochtigheid en schep alles in bak 2.

Oogsten:

Voor luchtige, rijpe compost is een tweede omzetting (van bak 2 naar bak 3) nodig. Vervolgens kunt u de compost gebruiken in bv. moes-, sier- of fruittuin.

Tip: bakken 2 en 3 voorziet u van een dakje.

Meer weten over thuiscomposteren in de kringlooptuin?

Surf naar www.vlaco.be voor folders en brochures

v.l.: Vlaco vzw, Philip Peeters, voorzitter, Jubellaan 155 bus 102, 2800 MECHELEN
RPR Antwerpen, afd. Mechelen - 0447.445.657 - www.vlaco.be

Meer halen uit de biologische kringloop

VLACO-COMPOST BRENGT NIEUW LEVEN IN DE KRINGLOOPTUIN

Wat is Vlaco-compost?

Compost is een donkerbruin, zwart krui-melachtig materiaal. Het bestaat uit plant-aardige resten (bv. groenten, fruitschillen, grasmaaisel, bladeren, snoeihout...) die door micro-organismen bijna tot humus zijn afgebroken.

Vlaco-compost is:

- een bodemverbeteraar, rijk aan stabiele organische stof
- een gehygiëniseerd product, 100 % vrij van onkruidzaden en ziektekiemen
- 100 % natuurlijk

Groencompost is gecomposteerd groenafval uit tuinen en openbaar groen.

► groencompost is minder rijk aan voedingsstoffen door het hogere aandeel houtachtig materiaal.

Gft-compost is gecomposteerd keuken- en tuinafval.

► gft-compost heeft een hoger zoutgehalte en bevat meer voedingsstoffen dan groencompost.

Wat doet Vlaco-compost?

Een gezonde bodem bevat veel organische stof. Organische stof maakt de bodem vruchtbaar en verhoogt de bodemcapaciteit voor water en voedingsstoffen. Vlaco-compost bevat gegarandeerd min. 16 % organische stof.

Vlaco-compost verbetert:

- de bodemstructuur
- de waterhuishouding
- de ziekteresistentie
- de bruikbare basisbemesting
- het bodemleven
- het aanslaan van nieuwe planten

Vlaco-compost is milieuvriendelijk

Compost is een recyclageproduct van gft- en groenafval dat uit de omliggende regio wordt aangevoerd. Ook de compostverkoop gebeurt in dezelfde regio.

Compost ontstaat uit een natuurlijk proces. Compost is namelijk een secundaire grondstof die u ter vervanging van een primaire grondstof als turf gebruikt.

Vlaco vzw streeft naar een compostering en compostgebruik met een kleine ecologische voetafdruk.

Hoe gebruikt u Vlaco-compost?

Bomen en Struiken

Vul de plantput op met een mengsel van 20 % compost en 80 % grond. Strooi tweejaarlijks 10 l/m² compost onder de boomkruin of plant.

Bloemperken

Werk bij éénjarigen 5 l/m² goed in de grond. Gebruik 20 l/m² voor meerjarigen. Strooi tweejaarlijks 10 l/m² compost tussen de bloemen.

Gazon

Werk 35 l/m² (groencompost) of 25 l/m² (gft-compost) 15 tot 20 cm diep in de grond. Strooi in het najaar 5 l/m² fijne compost over het bestaande gazon. Gft-compost mengt u eerst met zand.

Moestuin

Werk bij nieuwe aanleg 20 l/m² compost 15 tot 20 cm diep in de grond. Dek vervolgens ieder jaar de bodem af met 5 l/m² compost als bodemverbeteraar en plantenvoeding.

Let op: niet elke teelt heeft evenveel compost nodig.

Fruittuin

Werk 20 l/m² (meerjarigen) 15 tot 20 cm diep in de grond. Vul de plantput op met een mengsel van 20 % compost en 80 % grond. Strooi tweejaarlijks 10 l/m² compost tussen de fruitplanten.

Grondwerken

Werk 35 l/m² (groencompost) of 25 l/m² (gft-compost) 15 tot 20 cm diep in de grond.

Bloembakken en kuipplanten

Maak een mengsel van 20 % groencompost en 80 % grond, of gebruik Vlaco-potgrond.

Zuurminnende planten

Zuurminnende planten hebben naast een zure ook een luchtige bodem vol leven nodig. Gebruik Vlaco-potgrond bij aanleg. Bij onderhoud volstaat een mulchlaag van 2 cm dik.

Wilt u meer?

Surf dan naar www.vlaco.be en download daar onze informatiebrochures. Per post laten opsturen kan natuurlijk ook.

Grasbeheer in de kringlooptuin

Meer halen uit de biologische kringloop

Het gazon: niet weg te denken uit de Vlaamse tuinen. Op adem komen, rusten, ravotten, verpozen, genieten, lezen, feesten, gezellig samen zijn ...; het gazon is hiervoor de uitgelezen plek. Een mooi gazon: de trots van uw tuin, maar... veel werk en plantenresten.

Hoog gras:

Laat het gras uitgroeien tot hooilandje. Een hooiland vraagt jaarlijks slechts twee maaibeurten. Een permanent kortgemaaid strook doorheen het hooiland kan als pad fungeren.

Het kan écht anders. We geven u graag enkele kringlooptips:

Bollengrasland:

Een gazon vol bloembollen, een voorjaar vol bloemenpracht; nauwelijks tuinresten en tuinwerk.

Gazonaanleg:

Verbeter de bodem met compost. Werk bij de aanleg 25 l tot 35 l compost per m², 10 tot 30 cm diep in.

Maaihoogte:

Vuistregel: maai 1/3 (max. 1/2) van de lengte af en niet korter dan 4 cm.

Mulchen:

Bescherm de bodem tegen slagregen, zonnestralen en uitdrogende wind.

Onderhoud gazon:

Gebruik traagwerkende organische meststoffen met laag stikstofgehalte. Strooi 5 l compost per m² (= laagje van 0,5 cm) in het najaar over het gazon.

Mulchmaaien:

Een mulchmaaier versnippert gemaaid sprietjes en blaast deze opnieuw tussen de grasmatten. Het maaisel verteert en voedingsstoffen blijven ter plaatse. Dankzij mulchmaaien kunt u vervilting tegengaan.

Composteren:

Grasmaaisel verteert snel. Voorkom geurhinder: meng grasmaaisel met droog structuurmateriaal (houtsnippers, takjes, bladeren ...)

Bodembedekkers:

Vergen minder onderhoud en leveren minder tuinresten op.

Minder begieten:

Stimuleert de wortels om op zoek te gaan naar water.

Traaggroeiend gras:

De hoeveelheid maaisel vermindert met de helft.

Bloemenweide:

Doorlevende bloeiende planten, vooral geschikt voor schrale grond. Een bloemenweide vraagt jaarlijks slechts een of twee maaibeurten.

Meer weten over grasbeheer in de kringlooptuin?

Surf naar www.vlaco.be voor folders en brochures

v.u.: Vlaco vzw, Philip Peeters, voorzitter, Jubellaan 155 bus 102, 2800 MECHELEN
RPR Antwerpen, afd. Mechelen - 0447.445.657 - www.vlaco.be

Snoeihout in de kringlooptuin

De haag, de bomen, de struiken: zij vormen uw tuinkader.
Ze leveren ieder jaar een flinke portie snoeihout.
Snoeihout is een waardevolle bouwsteen voor uw kringlooptuin.

Meer halen uit de biologische kringloop

Als kringlooptuinier houdt u best rekening met:

Ruimte geven:

Een struik of boom die zich volledig kan ontplooien vraagt minder snoeiwerk.

Snoeien doet groeien:

Hoe dieper u terugsnoeit, hoe meer de plant nadien groeit. Snoei in de winter om de vorm te corrigeren, pas in de zomer onderhoudssnoei toe. Bladhoudende hagen snoeit u best in de zomer. Snoeien vraagt kennis! Raadpleeg een goed boek.

Composteren:

De snippers die uw hakselaar produceert, kunt u composteren. Snippers zijn prima 'bruin' materiaal.

Mulchen:

Het bedekt houden van de bodem met een laag organisch materiaal, net als in de natuur. Mulchen beschermt de bodem tegen slagregen, zonnestralen en uitdrogende wind. Houtsnippers zijn ideaal om tuinpaadjes mee aan te leggen.

Fijne takjes en haagscheersel:

Houden de compostering luchtig. Verklein eventueel met snoeischaar of grasmaaier.

Kringloopcreaties:

Er zijn heel wat creaties met snoeihoutresten te bedenken: takkenrillen, vlechtwerken, verhoogde plantvakken, tuinafscheidingen, wiglo's, boomschijfpaden, zitbanken ... Laat uw creativiteit de vrije loop.

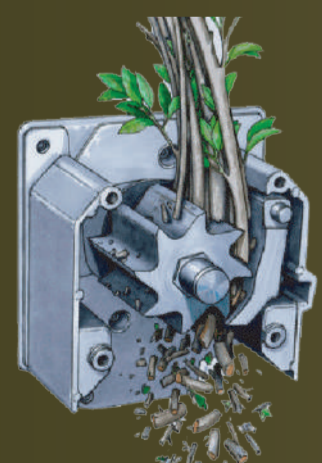

Hakselen:

Wie geregeld snoeihout heeft, kan investeren in een hakselaar. Kies een snijmechanisme aangepast aan uw type snoeihout.

Freeswals

Een freeswals knijpt kleine stukjes snoeihout af. Geschikt voor houtige tuinresten, zoals twijgen en takken, meestal tot 4 cm dik. Kleine stukjes kunnen gebruikt worden als bodembedekking, in de snipperwand of om te composteren.

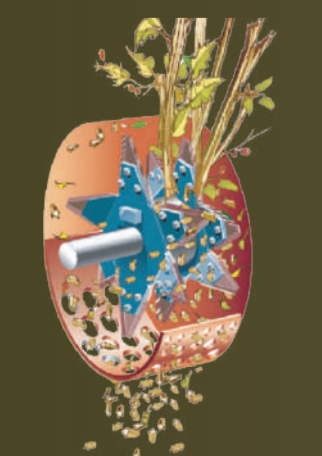
Turbine-snijsysteem

Een 'cilinder' waaraan aan de buitenzijde messen zitten, draait en snijdt het materiaal in kleine stukjes. Deze hakselaars verwerken niet al te zware takken en ook kruidige resten. De stukjes vergaan vrij snel en zijn voor heel wat tuin-doeleinden geschikt.

Hakbijl-mechanisme

Met kleine 'bijltjes' worden stukjes van het materiaal afgeslagen. Deze hakselaars kunnen de meeste tuinresten aan. Langer stukken zijn het resultaat. Deze kunnen gebruikt worden als bodembedekking, in de snipperwand of om te composteren.

Draaiende messen

Een snel draaiende set van messen snijdt het materiaal in kleine stukjes. Deze hakselaars verwerken ook zachte kruidige resten. De meestal heel kleine stukjes vergaan snel en zijn vooral geschikt om te composteren.

Meer weten over snoeihoutbeheer in de kringlooptuin?

Surf naar www.vlaco.be voor folders en brochures

v.u.: Vlaco vzw, Philip Peeters, voorzitter, Jubellaan 155 bus 102, 2800 MECHELEN
RPR Antwerpen, afd. Mechelen - 0447.445.657 - www.vlaco.be

Kippen houden in de kringlooptuin

Meer halen uit de biologische kringloop

Kippen zijn levendige dieren die uw kringlooptuin kleur en schoonheid schenken. Ze leveren eitjes en mest, en ze eten heel wat tuin- en keukenresten. Maar kippen hebben ook hun persoonlijke wensen ...

Drinkbak

Zorg dat de kippen altijd beschikken over voldoende vers en proper water. Plaats de drinkbak in de schaduw om algengroei te vermijden.

Eetbak

Enkel van tuin- en keukenresten kunnen kippen niet leven. Voeder dagelijks een basisrantsoen (150 g/kip) van granen, gebroken mengeling, legmeel of -korrel (in voederoot of voederbak (al dan niet met afsluitklep)).

Ren

Voorzie minstens 2, liefst 5 m² buitenruimte per kip. Kippen hebben ook baat bij een groen plekje. Sluit geregeld een deel van de ren af, zodat het gras zich kan herstellen. In de winter kunt u de kippen laten scharrelen in uw moestuin waar ze zich tegoed doen aan onkruidzaden, slakken, emelten ...

Legnest

Niet onder de zitstok. Geef uzelf toegang tot het legnest van buitenaf, dan kunt u de eieren makkelijk rapen.

Schaduw

Kippen zijn van oorsprong boshoenders. Gun ze schaduw, bv. aan de voet van een struik.

Tuin- en keukenrestjes:

- Kippen lusten bladeren en (de meeste) schillen van groenten en fruit, onkruid, wat pas gemaaid gras, restjes van plantaardig (bereid) voedsel.
- Kippen zijn minder dol op uienschillen, preibladeren, schillen van bananen en citrusvruchten ... Wat de kippen niet lusten, kunt u thuis composteren.
- Een Europese verordening verbiedt het voeren van dierlijk materiaal.

Gezelschap

Kippen zijn sociale dieren. Houd er daarom minstens 2.

Scharrelbak

Bied je kippen de tuin- en keukenresten aan in een scharrelbak. Zo blijft de rest van de ren netjes. Gooi de resten 's ochtends in de scharrelbak.

Stofbad

Creëer een droge plek waar de kippen een gezond stofbad kunnen nemen (bv. onder het hok).

Geurtjes / modder?

Spreid (oude) afsluitdraad over de volledige oppervlakte van de ren. Bedek dit met een centimetersdikke houtsnipperlaag. Tijdens het scharrelen blijven grond en snippers gescheiden. Zelfs na hevige regen vormen zich geen modder en geurtjes.

Hok

Een goed kippenhok is vooral droog en tochtvrij. Maak het dak hellend en ruim overhangend. Plaats een stevige, 3 à 4 cm brede zitstok en bedek de bodem met houtsnippers of stro. Voorzie min. 0,75 m² voor drie kippen.

Indringers?

Maak de afsluitdraad > 1,3 m hoog en buig de draad naar buiten om. Graaf de afsluitdraad minstens 10 cm in. Een rij platte tegels langs de buitenzijde van de afsluiting, houdt de gravers buiten. Bevestig onderaan de afsluiting een fijnere draad. Deze ingrepen houden egels en vossen buiten, én kippen binnen.

Let op

Kippen houden is niet overal toegelaten. Bij twijfel, contacteer uw milieudienst.

Meer weten over kippen houden in de kringlooptuin?

Surf naar www.vlaco.be voor folders en brochures

v.u.: Vlaco vzw, Philip Peeters, voorzitter, Jubellaan 155 bus 102, 2800 MECHELEN
RRR Antwerpen, afd. Mechelen - 0447.445.657 - www.vlaco.be

Vaste planten in de kringlooptuin

Meer halen uit de biologische kringloop

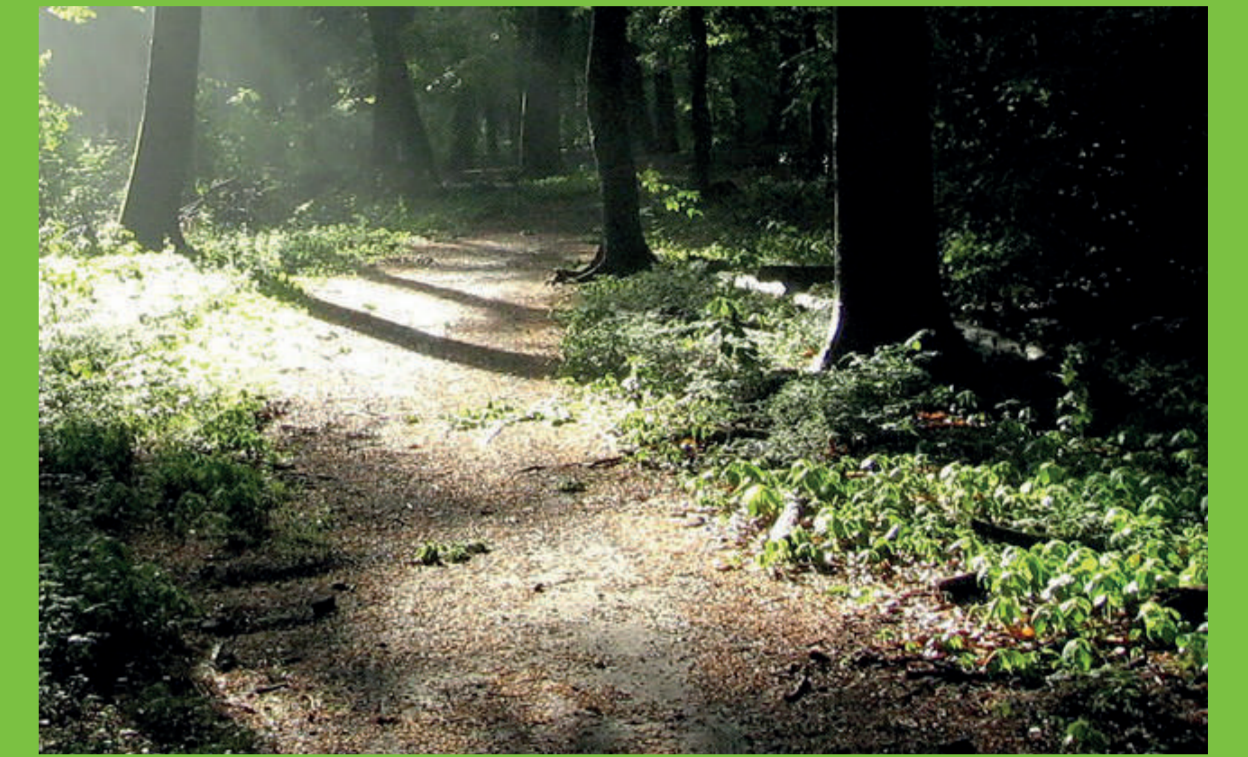
Vaste planten moeten niet ieder jaar aangeplant worden en maken jaarlijks een hele kringloop van groeien, bloeien en afsterven door. Vaste planten zijn geliefd bij tuinliefhebbers. Maar vaste planten hebben zo hun specifieke eisen ...

Hou bij aanbod en keuze rekening met:

Groei:

Sommige vaste planten breiden uit via lange kruipende stengels, andere via 'matten' of met ondergrondse uitlopers.

Lichtinval:

Meestal een uitgesproken voorkeur voor schaduw, halfschaduw of zon. Groei, bloei en bladkleur kunnen erg verschillen naargelang de standplaats.

Omgeving:

Kies in functie van de specifieke omstandigheden van de finale standplaats - en niet omgekeerd.

Hoogte:

Lage bodembedekkers zijn een mooi gazonalternatief.

Blad:

Bladhoudende planten bedekken de bodem en remmen onkruidgroei, bladverliezende planten geven daarbij ook een natuurlijke mulchlaag.

Bodem:

Voor ieder bodemtype zijn er mooie soorten.

Wortel:

Een gezonde, krachtige wortel is bij aankoop belangrijker dan veel blad.

Ruimte:

Hoe dichter u plant, des te sneller de bodem dichtgroeit; hoe meer open u plant, des te minder onderhoudsresten. Kies de gulden middenweg!

Hou bij aanplant en onderhoud rekening met:

Compost gebruiken:

Maak de grond diep los, verwijder wortelonkruiden, gebruik 20 l/m² compost. Compost verbetert bodemstructuur, stimuleert bodemleven, houdt het bodemvocht beter vast, en levert de voedingsstoffen pas wanneer de plant ze écht nodig heeft.

Juiste plantmoment:

Van september tot april. Zorg dat de wortelkluif voldoende nat is. Plant niet te diep. Druk de grond aan met de hand. Geef in het begin 1 keer per dag voldoende water.

Onderhoud:

Ruim de bladeren en andere plantenresten niet (meteen) op. Droge stengels en vruchten hebben, ook in herfst of winter, hun nut (vogelvoedsel, insectenschuilplaats, gewoon mooi ...). Een mulchlaagje van een tweetal centimeter compost kan zinvol zijn.

Onkruid:

Vaste planten belemmeren na enkele jaren met hun bladeren de onkruidgroei. Schoffel in tussentijd de onkruidplantjes weg.

Composteren:

De zachte bladeren en de stevige bloemstengels zijn resp. 'groen' en 'bruin' materiaal voor uw compost. En met rijpe compost kunt u opnieuw aan de slag. Zo is de kringloop rond.

Welke vaste plant kiest u als kringlooptuinier?

Surf naar www.vlaco.be voor folders en brochures.

v.l.o.: Vlaco vzw, Philip Peeters, voorzitter, Jubellaan 155 bus 102, 2800 MECHELEN
RPR Antwerpen, afd. Mechelen - 0447.445.657 - www.vlaco.be

Voedselverlies ... en wat u er zelf aan kunt doen

Meer halen uit de biologische kringloop

Wereldwijd gaat 1/3de van het voedsel verloren. Voedselverlies vindt plaats in de hele productieketen.

Redenen van voedselverlies

Het 'goedje' niet (meer) vertrouwen, teveel voedsel aangekocht hebben, teveel eten gemaakt hebben; dat zijn de drie belangrijkste redenen om voedsel weg te gooien.

Het eten van vlees, kaas, groenten en fruit is de laatste 50 jaar aanzienlijk toegenomen; granen, aardappelen en melk verbruiken we dan weer opvallend minder.

±12 % van het inkomen gaat naar de aankoop van voedsel.

Gevolgen van voedselverlies

Voedsel produceren en verwerken kost geld en arbeid. Biodiversiteitsverlies, verzuring, watertekort, uitputting van grondstoffen... zijn ecologische problemen die kunnen opduiken bij het produceren van voedsel. Voedsel verloren laten gaan heeft bijgevolg een economische, ecologische en sociale impact.

Wat u zelf kunt doen om het voedselverlies in te perken?

Telen van groenten

- Teel wat u lust
- Teel gespreid
- Teel groenten die voldoende lang houdbaar zijn
- Teel niet vlug-vlug, maar plan

Plannen van de maaltijd

- Wees realistisch
- Plan vooruit
- Houd het klein
- Stimuleer zelfbediening
- Bewaar zorgvuldig
- Plan nieuwe maaltijden met restjes
- Geef weg wat u zelf niet opeet
- Composteer waar mogelijk

Aankopen van voedsel

- Check eerst (koel)kast, kelder en berging
- Maak een boodschappenlijst
- Spreid uw aankopen
- Let op de houdbaarheid van uw aankopen
- Koop gekoelde producten het laatst

Bewaren van het voedsel

1. Diepvriesproducten
2. Geopende potten, (fris)dranken
3. Etenresten, gebak, soep, vleeswaren (afgedekt)
4. Vlees en rauwe vis (afgedekt), zuivelproducten
5. Groenten en niet-tropisch fruit (apart)
6. Boter, kaas
7. Potjes, eieren (in doos)
8. Tubes, medicijnen
9. Potjes, kleine flessen
10. Grote flessen, pakken (frisdranken, melk, yoghurt ...)

TGT: Te gebruiken tot → staat vermeld op snel bederfbare voeding. Niet meer gebruiken na deze datum.

THT: Tenminste houdbaar tot → de datum duidt de minimale houdbaarheid aan. Deze producten kunnen na het verstrijken van de THT-datum nog gebruikt worden mits ze goed bewaard werden en de verpakking niet beschadigd is.

Naast invriezen en koelen zijn er nog heel wat andere bewaarstechnieken:

- Wecken / inmaken
- Sappen maken / op alcohol bewaren
- Confituur / gelei
- Opleggen (in zout, azijn ...)
- Drogen
- Kelderbewaring / Inkuilen
- In de moestuin laten staan (!!)

Koken van voedsel

- Ontdooi vlees in de koelkast
- Was regelmatig uw handen
- Gebruik schoon keukengerei
- Houd rauw en gaar eten apart
- Groenteresten kunnen op diverse manieren verwerkt worden in soepen en stampot; fruitresten in shakes, smoothies, sausen ...
- Warm kliekjes/overschotjes goed op. Plan (na iedere maaltijd) hoe u de restjes zult verwerken in de maaltijd van de volgende dag. Verwerk één maal per week uw overschotten!

Meer weten over voedselverlies ... en wat u er zelf aan kunt doen ?

Surf naar www.vlaco.be voor folders en brochures

